

BYGGÐASTOFNUN

Byggðastofnun

Ársreikningur 2021

Sauðarmýri 2
550 Sauðárkrókur

Kt. 450679-0389

Efnisyfirlit

Skýrsla stjórnar Byggðastofnunar og forstjóra.....	1
Áritun óháðs endurskoðanda.....	6
Rekstrarreikningur.....	10
Efnahagsreikningur.....	11
Sjóðstreymi.....	12
Skýringar.....	13

Skýrsla stjórnar Byggðastofnunar og forstjóra

Hlutverk

Um stofnunina gilda lög um Byggðastofnun nr. 106/1999 og reglugerð nr. 347/2000. Hlutverk Byggðastofnunar er að efla byggð og atvinnulíf með sérstakri áherslu á jöfnun tækifæra allra landsmanna til atvinnu og búsetu. Í samræmi við hlutverk sitt undirbýr, skipuleggur og fjármagnar stofnunin verkefni og veitir lán með það að markmiði að treysta byggð, efla atvinnu og stuðla að nýsköpun í atvinnulífi. Stofnunin skipuleggur og vinnur að atvinnuráðgjöf í samstarfi við landshlutasamtök sveitarfélaga, sveitarfélög og aðra haghafa. Byggðastofnun fylgist með þróun byggðar í landinu, m.a. með gagnasöfnun og rannsóknum. Stofnunin getur gert eða látið gera áætlanir um þróun byggðar og atvinnulífs í þeim tilgangi að treysta búsetu og atvinnu í byggðum landsins. Með breytingum á lögum um Byggðastofnun sem tóku gildi 1. júlí 2021 bætist við hlutverk stofnunarinnar það ákvæði að annast framkvæmd laga um pósthjónustu og hafa eftirlit með pósthjónustu eins og nánar er kveðið á um í lögum um það efni.

Rekstur ársins 2021

Samkvæmt rekstrarreikningi nam hagnaður af rekstri stofnunarinnar 167,3 milljónum króna á árinu en til samanburðar var 61,8 milljóna króna tap árið 2020. Eigið fé í lok desember 2021 samkvæmt efnahagsreikningi var 3.322 milljónir króna. Eiginfjárlutfall samkvæmt lögum um fjármálafyrirtæki var 18,17% en var 19,12% í lok árs 2020.

Efnahagur stofnunarinnar nam í lok desember 2021, 22.049 milljónum króna og hefur hækkað um 1.764 milljónir króna frá árslokum 2020. Stærsti einstaki liðurinn á eignahlið efnahagsreiknings eru útlán til viðskiptavina og námu þau 18.625 milljónum króna og höfðu hækkað um 1.790 milljón króna frá árslokum 2020. Handbært fé í lok desember 2021 nam 1.118 milljónum króna, en var 1.165 milljónir króna í árslokum 2020. Lántökur og skuldabréfaútgáfur námu 18.160 milljónum króna og höfðu hækkað um 1.371 milljón króna á árinu. Ný útlán á árinu 2021 námu 3.899 milljónum króna á móti 3.369 milljónum króna árið 2020.

Samkvæmt 84. gr. laga nr. 161/2002 um fjármálafyrirtæki skal eiginfjárgrunnur í heild nema að lágmarki 8% af áhættugrunni, en í lok desember 2021 var eiginfjárlutfall stofnunarinnar eins og að ofan greinir 18,17%. Fjármálaeftirlit Seðlabanka Íslands (SÍ) hefur ákveðið í samræmi við heimildir sínar, samkvæmt 1. og 2. mgr. 86. gr. d laga um fjármálafyrirtæki, sveiflujöfnunarauka fyrir stofnunina auk verndunarauka skv. 86 gr. e sömu laga. Samanlögð krafa um eiginfjáruka er í dag 2,50%. Skv. ákvörðun SÍ skal Byggðastofnun viðhalda 2,5% verndunarauka auk 2,0% sveiflujöfnunarauka frá og með 29. september 2022. Samanlögð eiginfjárkrafa verður því frá þeim tíma 12,50%

Áhrif COVID-19 á rekstur og efnahag Byggðastofnunar

Áhrif COVID-19 á rekstur Byggðastofnunar hafa að mestu komið fram í fjölda beiðna um frestun afborgana af lánnum viðskiptavina hennar eins og áður hefur komið fram í ársreikningi ársins 2020.

Þó áhrif heimsfaraldursins fari minnkandi gerir stofnunin ráð fyrir því að greiðslugeta viðskiptavina, sem heimsfaraldurinn hefur haft mest áhrif á verði áfram takmörkuð sem geti leitt til áframhaldandi frýstinga á greiðslum. Ekki er þó gert ráð fyrir að þær verði jafn umfangsmiklar og áður. Enn er óvissa um fjölda ferðamanna til Íslands og hvernig bólusetningar ganga fyrir sig í öðrum löndum sem haft getur áhrif á greiðslugetu viðskiptavina.

Stjórnarhættir

Málefni byggðamála, og þar á meðal Byggðastofnunar heyra undir samgöngu- og sveitarstjórnarráðuneytið.

Skv. 3. gr. laga um Byggðastofnun skipar ráðherra á ársfundi sjö menn í stjórn Byggðastofnunar til eins árs í senn og sjö menn til vara. Á ársfundi stofnunarinnar 6. maí 2021 skipaði samgöngu- og sveitarstjórnarráðherra nýja stjórn sem sitja skal fram að næsta ársfundi en þó ekki lengur en til 1. júlí 2022. Í stjórnina voru skipuð Magnús Björn Jónsson stjórnarformaður, Halldóra Kristín Hauksdóttir varaformaður, Gunnar Þorgeirsson, Heiðbrá Ólafsdóttir, Karl Björnsson, Kári Gautason og María Hjálmarsdóttir. Á sama tíma voru sjö varamenn skipaðir, þau Rannveig Ólafsdóttir, Haraldur Einarsson, Þórey Edda Elísdóttir, Lilja Björg Ágústsdóttir, Anna Guðrún Björnsdóttir, Friðjón Einarsson og Hannes Karlsson. Þann 18. júní 2021 sagði

Skýrsla stjórnar Byggðastofnunar og forstjóra

Rannveig Ólafsdóttir sig frá setu í stjórn sem varamaður. Ráðherra skipar formann og varaformann og ákveður þóknun stjórnar. Fjármálaeftirlit SÍ metur hæfi stjórnarmanna skv. 52. gr. laga um fjármálafyrirtæki.

Á árinu 2021 hélt stjórnin 10 stjórnarfundi. Flestir fundirnir hafa verið haldnir sem fjárfundir vegna áhrifa COVID-19. Eru fundargerðir stjórnar birtar jafnframt á heimasíðu stofnunarinnar, en úr þeim útgáfum eru fjarlægðar allar upplýsingar sem falla undir 58. gr. laga um fjármálafyrirtæki nr. 161/2002.

Á fundi stjórnar í júní 2021 samþykkti hún stjórnarháttaryfirlýsingu Byggðastofnunar og er hún birt á heimasíðu stofnunarinnar byggðastofnun.is.

Í 4. gr. laga um Byggðastofnun er nánar kveðið á um verkefni stjórnar. Stjórn hefur sett sér reglur um störf sín og voru þær síðast endurskoðaðar 15. júní 2021.

Á fundi stjórnar 19. febrúar 2021 samþykkti stjórn breytingu á verklagsreglum um útlánastarfsemi. Helstu breytingar á verklagsreglunum lúta að auknum heimildum lánanefndar til lánveitinga án samþykkis stjórnar auk sölu fullnustueigna og hlutafjár.

Stjórn Byggðastofnunar leitast við að viðhalda góðum stjórnunarháttum og hefur sett sér reglur um störf stjórnar auk siðareglna fyrir starfsfólk og stjórn. Þá hafa verið settar starfsreglur fyrir endurskoðunarnefnd og stjórn hefur skilgreint hlutverk regluvarðar. Hjá stofnuninni starfar lánanefnd sem fjallar um allar lánsúmsóknir, sölu fullnustueigna og hlutafjár auk þess að gera tillögu til stjórnar um sölu hlutabréfa, fullnustueigna og afgreiðslu lánamála yfir sínum heimildamörkum. Þá eru til staðar hjá stofnuninni aflamarksnefnd, áhættumatsnefnd, og öryggisnefnd sem settar hafa verið verklagsreglur um. Verklagsreglur um útlánastarfsemi, fjármála- og eignaumsýslu hafa verið uppfærðar reglulega og í þeim er m.a. kveðið á um heimildir lánanefndar. Voru reglurnar síðast uppfærðar og samþykktar af stjórn á fundi hennar 19. febrúar 2021.

Í umboði stjórnar starfar endurskoðunarnefnd sem hefur lögbundið eftirlitshlutverk með endurskoðun stofnunarinnar. Endurskoðunarnefnd skal aðstoða stjórn við að uppfylla skyldur sínar með því að starfa sem óháður og hlutlægur aðili sem hefur eftirlit með reikningsskilafærli stofnunarinnar og innra eftirliti hennar ásamt störfum ytri og innri endurskoðenda stofnunarinnar eins og nánar er tilgreint í verklagsreglum hennar og í samræmi við 108. gr. b. laga nr. 3/2006 um ársreikninga.

Stjórn ber ábyrgð á skipun endurskoðunarnefndar og skal nefndin svara beint til stjórnar. Hún skal skipuð þremur aðilum eigi síðar en mánuði eftir aðalfund. Nefndarmenn skulu vera óháðir endurskoðanda eða endurskoðendum Byggðastofnunar og meirihluti nefndarmanna skal jafnframt vera óháður Byggðastofnun. Á fundi stjórnar 15. júní 2021 voru Ragna Hjartardóttir, Halldóra Kristín Hauksdóttir og Kristbjörg Kristbergsdóttir skipaðar í endurskoðunarnefnd Byggðastofnunar til eins árs og María Hjálmarsdóttir til vara.

Stjórn skipar regluvörð samkvæmt erindisbréfi og kemur regluvörður að lágmarki einu sinni á ári fyrir stjórn og kynnir skýrslu um þau málefni sem undir starfssvið hans heyra. Þá hefur stjórn einnig skipað persónuverndarfulltrúa skv. erindisbréfi.

Ríkisendurskoðun ber ábyrgð á endurskoðun Byggðastofnunar skv. 4. gr. laga um Ríkisendurskoðun og endurskoðun ríkisreikninga nr. 46/2016. Ríkisendurskoðun fól PricewaterhouseCoopers ehf. í kjölfar útboðs að sjá um endurskoðun á ársreikningi Byggðastofnunar í umboði sínu rekstrarárin 2018-2024.

Byggðastofnun er undanþegin rekstri á innri endurskoðunardeild skv. ákvörðun Fjármálaeftirlitsins frá árinu 2012. Árið 2016, í kjölfar útboðs, samdi Byggðastofnun við KPMG um að sjá um innri endurskoðun Byggðastofnunar á árunum 2016-2020. Árið 2020 var samningurinn við KPMG framlengdur til ársins 2025.

Verkefni forstjóra eru nánar tilgreind í 5. gr. laga um Byggðastofnun og í erindisbréfi ráðherra. Stofnunin skiptist í fjögur svið, fyrirtækj svið, lögræðisvið, rekstrarsvið og þróunarsvið. Fjöldi starfsmanna í lok desember var 24 í jafnmörgum stöðugildum.

Skýrsla stjórnar Byggðastofnunar og forstjóra

Áhættustýring

Skv. niðurstöðu Fjármálaeftirlitsins frá árinu 2015 er Byggðastofnun undanþegin starfrækslu áhættunefndar sbr. 5 mgr. 78 gr. laga nr. 161/2002 um fjármálafyrirtæki. Vegna þessarar undanþágu þá hvíla starfsskyldur áhættunefndar sem mælt er fyrir um á stjórn Byggðastofnunar.

Á árinu 2015 var í fyrsta skipti staðfest áhættustefna af stjórn Byggðastofnunar og er hún yfirfarin og samþykkt árlega, nú síðast í september 2021, en stjórn Byggðastofnunar ber ábyrgð á áhættustýringu stofnunarinnar. Skv. 11. gr. laga um Byggðastofnun skal fjárhagslegt markmið lánastarfsemi stofnunarinnar vera að varðveita eigið fé að raungildi og takmarkar það áhættuvilja hennar, en stjórn stofnunarinnar ákveður viðunandi áhættu. Fjórum sinnum á ári fær stjórn stofnunarinnar upplýsingar um stöðu helstu áhættuþátta og framkvæmd áhættustýringar.

Áhættustýring og virkt innra eftirlit er ein af meginstöðum ábyrgs reksturs stofnunarinnar. Byggðastofnun hefur skilgreint helstu áhættuþætti í rekstri sínum. Þeir eru útlánaáhætta, samþjöppunaráhætta, markaðsáhætta, gengisáhætta, vaxtaáhætta, uppgreiðsluáhætta, verðbólguáhætta, lausafjáraáhætta, útstreymisáhætta, seljanleikaáhætta, rekstraráhætta, upplýsingatækniáhætta, pólitísk og lagaleg áhætta, orðsporsáhætta og starfsmannaáhætta.

Virkt innra eftirlit er hjá stofnuninni og hafa flestir ferlar verið skráðir. Þessir ferlar og áhættuþættir eru metnir reglulega. Hafa úttektir sýnt fram á að skilgreindar eftirlitsaðgerðir eru virkar.

Í samræmi við 17. grein laga nr. 161/2002 um fjármálafyrirtæki hefur verið skipaður sérstakur umsjónarmaður áhættustýringar hjá Byggðastofnun og gilda um störf hans reglur um umsjónarmann áhættustýringar sem samþykktar voru af stjórn í janúar 2017. Hefur umsjónarmaður áhættustýringar beinan og milliliðalausan aðgang að stjórn Byggðastofnunar og flytur skýrslu um þau málefni sem undir starfssvið hans heyrja einu sinni á ári auk þess að leggja fyrir stjórn ársfjórðungslega áhættuskýrslu.

Fjármögnun

Á árinu 2021 gekk stofnunin frá lántökum hjá Endurlánum ríkissjóðs upp á 2.500 milljónir króna. Voru þetta lán í krónum og evrum með 15 ára lánstíma. Nánar er fjallað um lántökur í skýringu 17 í ársreikningnum. Voru lántökurnar byggðar á lántökuheimild fjárlaga 2020 og 2021. Eru lántökurnar nýttar til að fjármagna nýjar lánveitingar. Í fjárlögum ársins 2022 hefur Byggðastofnun 3.000 m.kr. lántökuheimild. Gert er ráð fyrir að stofnunin fjármagni lántökur sínar á árinu hjá Endurlánum ríkissjóðs.

Ófjárhagsleg upplýsingagjöf samkvæmt 66. gr. d laga nr. 3/2006 um ársreikninga

Byggðastofnun telst til eininga tengdum almannahagsmunum eins og hugtakið er skilgreint í lögum um ársreikninga nr. 3/2006, með síðari breytingum. Meginhlutverk stofnunarinnar er að tryggja lánsframboð á byggðalega viðkvæmum svæðum.

Stjórn Byggðastofnunar hefur sett sér starfsreglur þar sem m.a. er kveðið á um að stjórnarformanni í Byggðastofnun sé óheimilt að taka að sér önnur störf fyrir stofnunina en þau sem teljast eðlilegur hluti starfa hans sem stjórnarformanns. Stjórnarmaður skal ekki taka þátt í meðferð máls er varðar viðskipti hans sjálfs, fyrirtækis sem hann á virkan eignarhlut í, situr í stjórn, er í forsvari fyrir, er starfsmaður við eða á verulegra hagsmuna að gæta í eða telst að öðru leyti innherji í, svo og varðandi samkeppnisaðila slíkra fyrirtækja. Sama gildir um þátttöku í meðferð máls sem tengist aðila sem er venslaður stjórnarmanni persónulega eða fjárhagslega. Aðalmenn og varamenn í stjórn Byggðastofnunar, eða fyrirtæki sem þeir eiga eða eru í forsvari fyrir, skulu ekki sækja um lán og/eða styrki hjá stofnuninni. Öll önnur viðskiptaerindi stjórnarmanna og/eða varamanna, og fyrirtækja sem þeir kunna að eiga eða vera í forsvari fyrir skulu lögð fyrir stjórn.

Stjórnsýsla póstmála fluttist til Byggðastofnunar þann 1. júlí 2021. Í desember 2021 setti stjórn Byggðastofnunar reglur um málsmeðferð ákvarðana á sviði póstmála hjá Byggðastofnun. Reglum þessum er ætlað að auka gagnsæi í málsmeðferð Byggðastofnunar við töku stjórnvaldsákvæðana á sviði póstmála og stuðla að því að stjórnsýslumál séu vel rannsökuð og úrlausn þeirra í samræmi við vandaða stjórnsýsluhætti.

Skýrsla stjórnar Byggðastofnunar og forstjóra

Stjórn Byggðastofnunar hefur einnig sett siðareglur sem gilda um stjórn og starfsmenn. Siðareglur minna starfsmenn og stjórn Byggðastofnunar og aðra þá sem starfa í umboði hennar á víðtækar og strangar siðferðiskröfur sem gerðar eru til þeirra og stuðla þannig að því að efla það traust og þann trúverðugleika sem stofnuninni er nauðsynlegt að hafa.

Byggðastofnun fylgir lögum, reglum og samningum sem snerta jafnréttismál og gilda á hverjum tíma. Byggðastofnun er vinnustaður þar sem starfsfólk er metið á eigin forsendum, hefur jafna möguleika og sömu réttindi í starfi og til starfsframa. Jafnréttisáætlun Byggðastofnunar er ætlað að stuðla að jöfnum rétti og stöðu allra kynja innan stofnunarinnar og samþættingu kynja- og jafnréttissjónarmiða í starfi og stefnumótun Byggðastofnunar. Jafnréttisáætlun Byggðastofnunar nær til allrar starfsemi Byggðastofnunar.

Árið 2020 veitti Jafnréttisstofa Byggðastofnun heimild til að nota jafnlaunamerkið árin 2020-2023. Í því fólst staðfesting á að Byggðastofnun hafi fengið vottun á jafnlaunakerfi sínu samkvæmt jafnlaunastaðli ÍST 85:2012 og uppfyllti öll skilyrði staðalsins. Með því er staðfest að launaákvæðanir séu kerfisbundnar, að fyrir hendi sé jafnlaunakerfi samkvæmt kröfum jafnlaunastaðals og að reglubundið er fylgst með því hjá stofnuninni að starfsfólk sem vinnur sömu eða jafnverðmæt störf hafi sambærileg laun óháð kynferði.

Byggðastofnun hefur sjálfbæra þróun og vernd umhverfisins að leiðarljósi í öllu sínu starfi. Á þann hátt leggur Byggðastofnun sitt af mörkum til að mæta þörfum samtímans án þess að draga úr möguleikum komandi kynslóða til þess að mæta þörfum sínum. Umhverfis- og samfélagsstefna og framkvæmd hennar er liður í daglegu starfi Byggðastofnunar til að draga úr álagi á umhverfið, auka gæði og vekja áhuga á innra umhverfisstarfi og samfélagslegri ábyrgð. Stefnan tekur til allrar starfsemi Byggðastofnunar.

Stjórn Byggðastofnunar samþykkti í nóvember 2021 í fyrsta skiptið loftslagsstefnu fyrir Byggðastofnun. Fram til ársins 2030 mun Byggðastofnun draga úr losun gróðurhúsalofttegunda um samtals 30% miðað við árið 2019. Byggðastofnun stefnir að því að kolefnisjafna þá losun sem eftir stendur frá árinu 2020.

Byggðastofnun mun fyrst og fremst leggja áherslu á að draga úr losun í rekstri en einnig kolefnisjafna alla eftirstandandi losun með t.d. samning um skógrækt hjá viðurkenndum aðila eða kaupum á vottuðum kolefniseiningum frá og með árinu 2021.

Byggðastofnun tekur þátt í verkefninu Græn skref í ríkisrekstri og hefur sett sér markmið um að uppfylla öll fimm skrefin á árinu 2022.

Atburðir eftir lok reikningsskilatímabils

Þann 14. janúar 2022 var Aðalsteinn Þorsteinsson forstjóri Byggðastofnunar settur forstjóri Þjóðskrár í sex mánuði frá 1. febrúar til 31. júlí 2022 vegna leyfis skipaðs forstjóra Þjóðskrár. Arnar Már Elíasson forstöðumaður fyrirtækjasviðs Byggðastofnunar var settur forstjóri Byggðastofnunar á sama tímabili.

Þann 21. janúar 2022 sagði Kári Gautason sig úr stjórn Byggðastofnunar þar sem hann tók við starfi aðstoðarmanns sjávarútvegs- og landbúnaðarráðherra. Tók Þórey Edda Elísdóttir varamaður sæti hans í stjórn stofnunarinnar.

Framtíðarhorfur

Eiginfjárstaða stofnunarinnar er sterk og gefur henni færi á að vera öflugur bakhjarl fyrirtækja í landsbyggðunum. Ljóst er þó að þar sem efnahagsreikningur stofnunarinnar hefur stækkað ört á undanförunum árum í samræmi við aukna eftirspurn eftir útlánum hennar getur komið til þess að ríkissjóður þurfi á næstu misserum að leggja stofnuninni til aukið eigið fé svo hún geti uppfyllt eiginfjárkröfur Sí og áfram sinnt mikilvægu hlutverki sínu í landsbyggðunum.

Skýrsla stjórnar Byggðastofnunar og forstjóra

Yfirlýsing stjórnar og setts forstjóra

Ársreikningurinn er gerður í samræmi við lög um ársreikninga og reglur um reikningsskil lánastofnana.

Samkvæmt bestu vitneskju er það álit okkar að ársreikningurinn gefi glögga mynd af rekstri Byggðastofnunar á árinu 2021, eignum, skuldum og fjárhagsstöðu 31. desember 2021 og breytingu á handbæru fé á árinu.

Jafnframt er það álit okkar að ársreikningurinn og skýrsla stjórnar og setts forstjóra geymi glögg yfirlit um þróun og árangur í rekstri stofnunarinnar, stöðu hennar og lýsi helstu áhættuþáttum og óvissu sem stofnunin býr við.

Stjórn Byggðastofnunar og settur forstjóri hafa fjallað um ársreikninginn fyrir árið 2021 og staðfesta hann með undirritun sinni.

Sauðárkróki 18. mars 2022

Magnús B. Jónsson formaður

Gunnar Þorgeirsson

Halldóra K. Hauksdóttir

Heiðbrá Ólafsdóttir

Karl Björnsson

María Hjálmarsdóttir

Þórey Edda Elísdóttir

Arnar Már Elíasson, settur forstjóri

Áritun óháðs endurskoðanda

Til stjórnar og forstjóra Byggðastofnunar

Álit

Við höfum endurskoðað meðfylgjandi ársreikning Byggðastofnunar fyrir árið 2021, að undanskilinni skýrslu stjórnar og forstjóra.

Það er álit okkar að ársreikningurinn gefi glögga mynd af afkomu stofnunarinnar á árinu 2021, efnahag hennar 31. desember 2021 og breytingu á handbæru fé á árinu 2021, í samræmi við lög um ársreikninga og settar reikningskilareglur.

Álit okkar er í samræmi við skýrslu okkar til endurskoðunarnefndar.

Ársreikningurinn innifelur

- Skýrslu stjórnar og forstjóra,
- Rekstrarreikning fyrir árið 2021.
- Efnahagsreikning þann 31. desember 2021.
- Sjóðstreymi fyrir árið 2021.
- Skýringar, sem innifela helstu reikningskilaaðferðir og aðrar skýringar.

Skýrsla stjórnar og forstjóra er undanskilin endurskoðun, sbr. kafla um aðrar upplýsingar.

Grundvöllur álits

Endurskoðað var í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla. Ábyrgð okkar samkvæmt stöðlunum er nánar útskýrð í kaflanum um ábyrgð endurskoðanda.

Óhæði

Við erum óháð stofnuninni samkvæmt ákvæðum laga um endurskoðendur og endurskoðun og siðareglna sem gilda um endurskoðendur á Íslandi og varða endurskoðun okkar á ársreikningi stofnunarinnar. Við uppfylfum jafnframt aðrar kröfur um starf okkar sem endurskoðendur í samræmi við ákvæði siðareglna.

Samkvæmt okkar bestu vissu, lýsum við yfir að önnur þjónusta sem við höfum veitt stofnuninni er í samræmi við ákvæði íslenskra laga og reglna og að við höfum ekki veitt þjónustu sem óheimilt er að veita samkvæmt ákvæðum 5.1. gr. Evrópureglugerðar nr. 537/2014.

Gerð er grein fyrir annarri þjónustu sem við höfum veitt stofnuninni, á árinu 1. janúar til 31. desember 2021, í skýringu nr. 5.

Við teljum að við endurskoðunina höfum við aflað nægilegra og viðeigandi gagna til að byggja álit okkar á.

Lykilatriði endurskoðunarinnar

Lykilatriði endurskoðunarinnar eru þau atriði sem að okkar faglega mati höfðu mesta þýðingu í endurskoðun okkar á ársreikningi stofnunarinnar árið 2021. Sem hluti af endurskoðun okkar á ársreikningnum voru þessi lykilatriði skoðuð sérstaklega. Við látum ekki í ljós sérstakt álit varðandi þessi lykilatriði, einungis er látið í ljós álit á ársreikningnum í heild.

Áritun óháðs endurskoðanda

Lykilatriði endurskoðunarinnar

Endurskoðunaraðgerðir

Mat á útlánunum

Sjá nánar skýringar nr. 10 "Útlán til viðskiptavina" og nr. 13 "Afskriftarreikningur".

Áhersla í endurskoðun okkar var á mat útlána þar sem útlán nema um 18.625 milljónum króna eða 84% af heildareignum stofnunarinnar. Afskriftarreikningur útlána nemur 1.467 milljónum króna eða 7,30% af heildarútlánunum stofnunarinnar. Vegna umfangs matskenndra þátta við útreikning á afskriftarreikningi er þessi liður lykilatriði í endurskoðun okkar.

Útlán stofnunarinnar eru upphaflega metin á gangvirði sem er lánsfjárhæðin, auk alls kostnaðar vegna viðskiptanna. Útlán eru síðan metin á afskrifuðu kostnaðarverði. Áfallnir vextir og verðbætur eru taldir með í bókfærðu virði útlána.

Aðrar upplýsingar, þ.m.t. skýrsla stjórnar og forstjóra

Stjórn og forstjóri bera ábyrgð á öðrum upplýsingum. Aðrar upplýsingar eru skýrsla stjórnar og forstjóra, sem lá fyrir við áritun okkar.

Aðrar upplýsingar eru jafnframt ársskýrsla Byggðastofnunar. Ársskýrsla liggur ekki fyrir við áritun okkar á ársreikninginn en við búumst við að fá hana afhenta til yfirferðar áður en hún verður gefin út.

Álit okkar á ársreikningnum nær ekki til annarra upplýsinga, þ.m.t. skýrslu stjórnar og forstjóra og við staðfestum þær ekki á neinn hátt.

Í tengslum við endurskoðun okkar á ársreikningi stofnunarinnar ber okkur að yfirfara aðrar upplýsingar, sem tilgreindar eru hér að ofan, þegar þær liggja fyrir og meta hvort þær eru í verulegu ósamræmi við ársreikninginn eða skilning sem við höfum aflað við endurskoðunina eða ef svo virðist að verulegar rangfærslur séu í þeim. Ef við, á grundvelli vinnu okkar, ályktum að verulegar rangfærslur séu í öðrum upplýsingum ber okkur að skýra frá því.

Hvað varðar skýrslu stjórnar og forstjóra höfum við, í samræmi við ákvæði 104. gr. laga um ársreikninga nr. 3/2006, yfirfarið að skýrsla stjórnar og forstjóra hafi að geyma þær upplýsingar sem þar ber að veita í samræmi við lög um ársreikninga komi þær ekki fram annars staðar í ársreikningnum.

Ábyrgð stjórnar og forstjóra á ársreikningnum

Stjórn og forstjóri eru ábyrg fyrir gerð og framsetningu ársreikningsins í samræmi við lög um ársreikninga og settar reikningsskilareglur. Stjórn og forstjóri eru einnig ábyrg fyrir því innra eftirliti sem nauðsynlegt er að sé til staðar varðandi gerð og framsetningu ársreikningsins, þannig að hann sé án verulegra annmarka hvort sem er vegna sviksemi eða mistaka.

Við gerð ársreikningsins ber stjórnendum stofnunarinnar að meta hæfi þess til áframhaldandi starfsemi. Stjórnendum ber að semja ársreikning stofnunarinnar á þeirri forsendu að um áframhaldandi starfsemi sé að ræða, nema stjórnendur ætli að leysa stofnunina upp eða hætta rekstri hennar, eða hafi ekki raunhæft val um annað en að hætta starfsemi stofnunarinnar. Stjórnendum stofnunarinnar ber að setja fram viðeigandi skýringar varðandi hæfi hennar til áframhaldandi starfsemi ef við á og hvers vegna stjórnendur beita forsendunni um áframhaldandi starfsemi við gerð og framsetningu ársreikningsins.

Stjórn og endurskoðunarnefnd skulu hafa eftirlit með gerð og framsetningu ársreikningsins.

Áritun óháðs endurskoðanda

Ábyrgð endurskoðenda á endurskoðun ársreikningsins

Markmið okkar er að afla nægjanlegrar vissu um að ársreikningurinn sé án verulegra annmarka, hvort sem er vegna sviksemi eða mistaka og gefa út áritun með álit okkar. Nægjanleg víska er mikil víska en ekki trygging þess að endurskoðun, sem framkvæmd er í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla, muni ávallt leiða í ljós alla verulega annmarka séu þeir til staðar. Annmarkar geta stafað af sviksemi eða mistökum og eru metnir verulegir ef þeir, einir og sér eða samanlagðir, gætu haft áhrif á fjárhagslegar ákvarðanir notenda sem grundvallaðar eru á ársreikningnum.

Endurskoðun í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla byggir á faglegu mati og faglegri tortryggni. Við framkvæmum einnig eftirfarandi:

Greinum og metum áhættuna af verulegum annmörkum, vegna sviksemi eða mistaka, og skipuleggjum endurskoðunaraðgerðir til að mæta þessari áhættu og öflum endurskoðunargagna sem eru nægjanleg og viðeigandi grunnur fyrir álit okkar. Áhættan af því að greina ekki verulega annmarka sem stafa af sviksemi er meiri en áhætta af annmörkum vegna mistaka, þar sem sviksemi getur stafað af fölsun, misvísandi framsetningu ársreiknings, að mikilvægum atriðum sé viljandi sleppt, samanteknum ráðum eða að innra eftirlit sé sniðgengið.

Öflum skilnings á innra eftirliti sem er viðeigandi fyrir endurskoðun okkar í þeim tilgangi að hanna endurskoðunaraðgerðir, en ekki til þess að gefa álit á virkni innra eftirlits stofnunarinnar.

Metum hvort val stjórnenda á reikningsskilaaðferðum sé viðeigandi og hvort matsaðferðir þeirra raunhæfar. Einnig skoðum við hvort tengdar skýringar séu við hæfi.

Ályktum um notkun stjórnenda á forsendunni um áframhaldandi starfsemi og metum á grundvelli endurskoðunarinnar hvort verulegur vafi leiki á rekstrarhæfi stofnunarinnar eða hvort aðstæður séu til staðar sem gætu valdið verulegum efasemdum um rekstrarhæfi hennar. Ef við teljum að veruleg óvíska ríki, ber okkur að vekja sérstaka athygli á viðeigandi skýringum í ársreikningnum um óvissuna og ef þær upplýsingar eru ekki nægjanlegar að okkar mati, víkjum við frá fyrirvaralausum álitum. Niðurstaða okkar byggir á þeim endurskoðunargögnum sem við höfum aflað fram að dagsetningu áritunar okkar. Engu að síður geta atburðir eða aðstæður í framtíðinni leitt til þess að stofnunin verði ekki lengur rekstrarhæf.

Metum framsetningu, gerð og innihald ársreikningsins í heild, að meðtöldum skýringum og hvort hann grundvallast á fyrirliggjandi færslum og atburðum og gefi glögga mynd samanber álit okkar.

Við upplýsum stjórn og endurskoðunarnefnd meðal annars um áætlað umfang og tímasetningu endurskoðunarinnar og veruleg atriði sem upp geta komið í endurskoðun okkar, þar á meðal verulega annmarka í innra eftirliti ef við á.

Við höfum lýst því yfir við stjórn og endurskoðunarnefnd að við uppfyllum nauðsynleg siðferðis- og óhæðisskilyrði og við munum láta þeim í té allar upplýsingar um hugsanleg tengsl og önnur atriði sem gætu haft áhrif á óhæði okkar og trúnað.

Við höfum lagt mat á hvaða atriði, af þeim atriðum sem við höfum upplýst stjórn og endurskoðunarnefnd um, höfðu mesta þýðingu á yfirstandandi ári og eru það lyklatríði endurskoðunarinnar. Við lýsum þessum lyklatríðum í áritun okkar nema lög og reglur leyfi ekki að upplýst sé opinberlega um tiltekin atriði eða í algjörum undantekningartilfellum þegar mat okkar er að neikvæðar afleiðingar af birtingu slíkra upplýsinga vegi þyngra en ávinningur almennings af birtingu upplýsinganna.

Áritun óháðs endurskoðanda

Önnur atriði samkvæmt ákvæðum laga og reglna

Kosning endurskoðanda

Við vorum fyrst tilnefnd sem endurskoðendur stofnunarinnar af ríkisendurskoðun sbr. 7. gr. laga nr. 46/2016 um ríkisendurskoðanda og endurskoðun ríkisreikninga í desember 2018. Tilnefning okkar var samþykkt í janúar 2019 og hefur verið staðfest árlega síðan þá. Við höfum því verið endurskoðendur stofnunarinnar samfellt í fjögur ár.

Reykjavík, 18. mars 2022.

PricewaterhouseCoopers ehf.

Arna G. Tryggvadóttir
löggiltur endurskoðandi

Rekstrarreikningur 2021

Allar fjárhæðir eru í þúsundum króna

		2021	2020
	Skýr.		
Vaxtatekjur			
Vaxtatekjur af kröfum á lánastofnanir.....		7.566	4.298
Vaxtatekjur og verðbætur af útlánum.....		1.561.202	1.323.371
		1.568.767	1.327.669
Vaxtagjöld			
Vaxtagjöld og verðbætur af lántökum.....		1.008.322	805.686
Önnur vaxtagjöld.....		107	126
		1.008.429	805.812
Hreinar vaxtatekjur		560.338	521.857
Rekstrartekjur			
Framlag ríkissjóðs skv. fjárlögum.....	6	395.200	385.300
Gengismunur.....	7	(17.967)	(811)
Tekjur af fullnustueignum.....	12	16.799	24.095
Aðrar rekstrartekjur.....	8	176.805	258.519
		570.837	667.103
Hreinar rekstrartekjur		1.131.175	1.188.960
Rekstrargjöld			
Veitt framlög til atvinnuráðgjafa.....		207.300	209.600
Veittir aðrir styrkir.....		105.204	164.933
Laun og launatengd gjöld.....	3,4	358.210	375.108
Annar rekstrarkostnaður.....		122.076	132.716
Rekstrarkostnaður fullnustueigna.....	12	12.117	56.408
Afskriftir varanlegra rekstrarfjármuna.....	15	24.052	13.973
Framlög í afskriftarr. útlána o.fl.....	2,13	134.913	298.032
		963.872	1.250.771
Hagnaður (tap) ársins		167.303	(61.811)

Efnahagsreikningur 31. desember 2021

Allar fjárhæðir eru í þúsundum króna

		31.12.2021	31.12.2020
	<i>Skýr</i>		
Eignir			
Bankainnstæður.....	9	1.117.627	1.165.407
Útlán til viðskiptavina.....	10	18.625.315	16.834.885
Fullnustueignir.....	11	320.010	270.010
Veltuhlutabréf.....	14	357.899	353.283
Hlutdeildarfélög.....	14	739.368	699.594
Viðskiptakröfur.....		57.993	124.489
Varanlegir rekstrarfjármunir.....	15	831.179	837.284
		<hr/>	<hr/>
Eignir samtals		22.049.391	20.284.952
		<hr/>	<hr/>
Skuldir og eigið fé			
Lántökur og skuldabréfaútgáfur.....	17	18.159.786	16.788.799
Óráðstöfuð framlög.....		442.533	241.587
Aðrar skuldir.....		125.485	100.281
		<hr/>	<hr/>
Skuldir samtals		18.727.803	17.130.667
		<hr/>	<hr/>
Eigið fé			
Eigið fé.....	2,18	3.321.587	3.154.284
		<hr/>	<hr/>
Skuldir og eigið fé samtals		22.049.391	20.284.952
		<hr/>	<hr/>

Sjóðstreymi 2021

Allar fjárhæðir eru í þúsundum króna

	2021	2020
Handbært fé frá rekstri		
Hagnaður (tap) ársins.....	167.303	(61.811)
Rekstrarliðir sem hafa ekki áhrif á handbært fé:		
Framlög í afskriftarr. útlána og matsbreyting hlutabréfa.....	124.421	280.935
Afskriftir rekstrarfjármuna.....	24.052	13.973
Hagnaður af sölu varanlegra rekstrarfjármuna.....	(5.474)	(3.371)
Vextir, verðbætur og gengismunur.....	169.345	138.914
	<hr/>	<hr/>
Handbært fé frá rekstri	479.647	368.640
	<hr/>	<hr/>
Fjárfestingarhreyfingar		
Afborganir útlána.....	2.163.099	558.397
Veitt lán.....	(3.899.063)	(3.369.115)
Innleystar eignir.....	(136.242)	273.920
Hlutabréf.....	(4.547)	215.366
Varanlegir rekstrarfjármunir.....	(12.473)	(436.281)
Viðskiptakröfur.....	66.496	(97.889)
	<hr/>	<hr/>
Fjárfestingarhreyfingar	(1.822.730)	(2.855.602)
	<hr/>	<hr/>
Fjármögnunarhreyfingar		
Afborganir af lántökum.....	(1.442.196)	(2.213.885)
Nýjar lántökur.....	2.511.350	5.294.752
Aðrar skuldir og óráðstöfuð framlög.....	226.149	96.823
	<hr/>	<hr/>
Fjármögnunarhreyfingar	1.295.304	3.177.691
	<hr/>	<hr/>
Hækkun (lækkun) á handbæru fé	(47.780)	690.727
Handbært fé í ársbyrjun	1.165.407	474.679
Handbært fé í lok ársins.....	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>
	1.117.627	1.165.407

Skýringar

1. Upplýsingar um stofnunina

Byggðastofnun er lánastofnun, kt. 450679-0389 og er megin starfsemi stofnunarinnar fólgin í útlánnum og öðrum fjárhagslegum stuðningi auk þess að fylgjast með þróun byggðar á Íslandi, annast framkvæmd laga um pósthjónustu og hafa eftirlit með pósthjónustu. Lögheimili stofnunarinnar er að Sauðármýri 2, 550 Sauðárkróki.

2. Reikningsskilaaðferðir

Grundvöllur reikningsskilanna

Ársreikningurinn er gerður í samræmi við lög um ársreikninga og reglur um reikningsskil lánastofnana. Ársreikningurinn byggir á kostnaðarverðsreikningsskilum og er gerður eftir sömu reikningsskilaaðferðum og árið áður. Ársreikningurinn er í íslenskum krónum og allar fjárhæðir eru sýndar í þúsundum króna, nema þar sem annað er tilgreint.

Matsaðferðir

Stjórnendur þurfa að meta og taka sértækar ákvarðanir er varða mikilvæga liði ársreikningsins sem vegna eðlis síns eru háðir mati hverju sinni. Matsaðferðir stjórnenda styðjast við góða reikningsskilavenju. Raunveruleg verðmæti þeirra liða sem þannig eru metnir, geta við sölu eða aðra ráðstöfun, reynt önnur en niðurstaða samkvæmt matinu.

Verðtryggðar eignir og skuldir og eignir og skuldir í erlendum gjaldmiðlum

Áfallinn gengismunur og verðbætur á höfuðstól eigna og skulda eru færðar í ársreikningnum. Verðtryggðar eignir og skuldir eru færðar miðað við vísitölur sem tóku gildi 1. janúar 2022. Útlán og lántökur í erlendum gjaldmiðlum eru umreiknaðar í íslenskar krónur á síðasta skráða miðgengi Seðlabanka Íslands í lok desember 2021. Innistæður á gjaldeyrisreikningum í íslenskum bönkum eru umreiknaðar í íslenskar krónur á síðasta skráða kaupgengi viðkomandi viðskiptabanka. Gengismunur sem myndast er færður í rekstrarreikning og efnahagsreikning.

Miðgengi Seðlabanka Íslands í lok ársins:	31.12.2021	31.12.2020
USD	130,38	127,21
DKK	19,85	20,98
JPY	1,13	1,23
EUR	147,60	156,10
Kaupgengi Arion banka í lok ársins:		
USD	129,33	127,17
JPY	1,12	1,23
EUR	147,08	155,55
Kaupgengi Landsbankans í lok ársins:		
EUR	147,11	155,64

Skýringar

Kaupgengi Íslandsbanka í lok ársins:

USD	129,33	127,27
JPY	1,12	1,23
EUR	147,11	155,58

Vísitölur í upphafi árs:

	<u>1.1.2022</u>	<u>1.1.2021</u>
Vísitala neysliverðs til verðtryggingar	513,0	489,1

Varanlegir rekstrarfjármunir

Varanlegir rekstrarfjármunir eru færðir til eignar á kostnaðarverði að frádregnum afskriftum. Endurbætur eru eignfærðar ef líklegt er að þær skili stofnuninni framtíðarhagnaði og hægt er að meta kostnaðinn á áreiðanlegan hátt. Allur viðhaldskostnaður er gjaldfærður í rekstrarreikning þegar til hans er stofnað. Afskriftir eru miðaðar við áætlaðan nýtingartíma einstakra varanlegra rekstrarfjármuna og reiknaðar sem fastur árlegur hundruðshluti af stofnverði, að frádregnu áætluðu hrakvirði, miðað við eignarhaldstíma á árinu.

Afskriftarreikningur útlána

Afskriftarreikningur útlána er myndaður til að mæta þeirri áhættu sem fylgir útlánastarfsemi, en hér er ekki um endanlega afskrift að ræða. Framlög í afskriftarreikning útlána eru færð til gjalda í rekstrarreikningi að frádregnum endurgreiðslum vegna áður afskrifaðra lána.

Eignarhlutir í félögum

Hlutdeildarfélög, eru félög sem stofnunin á að jafnaði 20-50% eignarhlut í. Eignarhlutir stofnunarinnar í hlutdeildarfélögum eru í upphafi færðir á kostnaðarverði og eftir upphaflega færslu samkvæmt stöðu eiginfjár viðkomandi félags út frá nýjustu upplýsingum frá þeim félögum. Eignarhlutir í öðrum félögum eru færðir á kostnaðarverði að frádreginni virðisrýrnun. Sé eignarhluti undir 20% en Byggðastofnun með aðila í stjórn félagsins þá er eignarhlutur færður miðað við stöðu eiginfjár út frá nýjustu upplýsingum frá þeim félögum þó þau séu flokkuð á meðal veltufjárbréfa. Matsbreytingar eru færðar yfir rekstrarreikning og efnahagsreikning.

Fullnustueignir

Fullnustueignir eru færðar á áætluðu söluverði. Matsbreytingar eru færðar yfir rekstrarreikning og efnahagsreikning.

Útlán

Útlán stofnunarinnar eru útlán til viðskiptavina. Þau eru upphaflega metin á gangvirði, sem er lánsfjárhæðin, auk alls kostnaðar vegna viðskiptanna. Útlán eru síðan metin á afskrifuðu kostnaðarverði. Öll viðskipti stofnunarinnar vegna fjárfestinga hennar eru skráð á viðskiptadegi sem telst sá dagur sem stofnunin hefur skuldbundið sig til viðskiptanna. Áfallnir vextir og verðbætur eru taldir með í bókfærðu virði lána. Vaxtatekjur af lánnum og kröfum eru skráðar undir liðnum „Vaxtatekjur“ í rekstrarreikningi og gengismunur undir liðnum „Gengismunur“. Niðurfærsla er byggð á mati á tapsáhættu gagnvart einstökum útlánnum. Útlán sem eru endanlega töpuð eru færð út úr bókum stofnunarinnar.

Skýringar

Viðskiptakröfur

Viðskiptakröfur eru færðar samkvæmt upphaflegu viðskiptaverði að teknu tilliti til gengisbreytinga og að frádreginni niðurfærslu sem gerð er til að mæta þeim kröfum sem kunna að tapast. Niðurfærslan er byggð á mati á tapsáhættu gagnvart hverjum skuldunaut. Kröfur sem eru endanlega tapaðar eru færðar út úr bókum stofnunarinnar.

Handbært fé

Til handbærs fjár í efnahagsreikningi og við gerð sjóðstreymis teljast bankainnstæður.

Tekjur

Tekjur eru færðar þegar verulegar líkur eru á að fjárhagslegur ávinningur þeirra renni til stofnunarinnar og þegar hægt er að meta þær með áreiðanlegum hætti.

Vaxtatekjur eru færðar í rekstrarreikning þegar þær falla til.

Arðstekjur eru færðar þegar réttur stofnunarinnar til innheimtu liggur fyrir.

Leigutekjur af útleigu fullnustueigna eru færðar samkvæmt línulegri aðferð á leigutímanum.

3. Laun og launatengd gjöld

	2021	2020
Laun	281.501	291.656
Lífeyrissjóðsframlög	50.881	52.351
Tryggingagjald	19.615	21.108
Breyting á áunnu orlofi	611	3.940
Önnur launatengd gjöld	5.601	6.052
Laun og launatengd gjöld alls	358.210	375.108

Á árinu störfuðu 27 starfsmenn hjá stofnuninni á tímabilinu m.v. heilsársstörf. Þann 31. desember 2021 voru 24 starfsmenn á launaskrá hjá stofnuninni og heilsdagsstöðugildi voru 24.

4. Þóknarir til stjórnar, endurskoðunarnefndar og forstjóra

Laun til stjórnar Bygðastofnunar, endurskoðunarnefndar og forstjóra greinast þannig:

	2021	2020
Magnús Björn Jónsson, stjórnarformaður	3.446	3.283
Gunnar Þorgeirsson, stjórnarmaður	1.707	1.627
Halldóra K. Hauksdóttir, varaform. stjórnar & endsk.nefnd.	1.985	1.627
Heiðbrá Ólafsdóttir, stjórnarmaður frá 11.08.2020	1.707	712
Karl Björnsson, stjórnarmaður	1.707	1.627
Kári Gautason, stjórnarmaður frá 15.05.2021	1.112	0
Kristbjörg H. Kristbergisdóttir, endurskoðunarn. frá 22.05.20	512	299
María Hjálmarsdóttir, stjórnarmaður	1.707	1.627
Ólafur V. Sigurbergsson, endurskoðunarnefnd til 22.05.2020	0	190
Ragna Hjartardóttir formaður endurskoðunarnefndar	595	567

Skýringar

Sigríður Jóhannesdóttir, stjórn & endursk.nefnd til 15.05.2021 ..	774	2.115
Unnar Hermannsson, stjórnarmaður frá 16.04-11.08.2020	0	527
Aðalsteinn Þorsteinsson, forstjóri	21.086	18.624
Þóknarir til stjórnar, endurskoðunarn. og forstjóra samtals	36.339	32.825

5. Þóknarir endurskoðenda

	2021	2020
Endurskoðun ársreiknings og könnun árshlutauppgjörs	5.027	4.553
Önnur þjónusta endurskoðunartengt	0	242
Önnur sérfræðiþjónusta/innri endurskoðun	780	3.753
Þóknarir endurskoðenda samtals	5.807	8.548

6. Framlag ríkissjóðs skv. fjárlögum og annað framlag ríkissjóðs

Framlag skv. fjárlögum	2021	2020
Almennur rekstur	187.900	175.700
Atvinnuráðgjafar á landsbyggðinni	207.300	209.600
Framlag ríkissjóðs skv. fjárlögum	395.200	385.300

Framlög ríkissjóðs sem fara í gegnum efnahagsreikning

	2021	2020
Framlag ríkissjóðs v. Sóknaráætlana landshluta	806.000	0
Framlag ríkissjóðs v. flutningsjöfnunarstyrkja	354.695	0
Framlag ríkissjóðs v. sértækra verk. sóknaráætlunarsvæða	223.300	192.500
Framlag ríkissjóðs v. Brothættra byggða	140.000	212.000
Framlag ríkissjóðs v. Byggðarannsóknasjóðs	7.000	7.000
Framlag ríkissjóðs v. hruns í ferðaþjónustu	0	150.000
Framlag ríkissjóðs v. félagsþjónustu og barnaverndar	0	30.000
Annað framlag ríkissjóðs samtals	1.530.995	591.500

Veittir styrkir af framlagi ríkissjóðs sem fara í gegnum efnahagsreikning.

	2021	2020
Styrkir v. sóknaráætlana landshluta	741.062	0
Styrkir v. flutningsjöfnunar	213.987	0
Styrkir v. sértækra verkefna sóknaráætlunarsvæða	206.267	142.950
Styrkir v. hruns í ferðaþjónustu	28.600	120.000
Styrkir v. félagsþjónustu og barnaverndar	14.131	15.869
Styrkir v. Byggðarannsóknasjóðs	13.530	11.200
Veittir styrkir alls	1.217.576	290.019

Óúthlutaðir styrkir vegna annars framlags ríkissjóðs eru færðir á efnahagsreikning.

Kostnaður Byggðastofnunar vegna verkefnisins „Brothætta byggðir“ nam 117.328 þúsund krónum á árinu og er færður í rekstrarreikning. Tekjur námu 117.328 þúsund krónum og eru færðar meðal annarra rekstrartekna.

Skýringar

7. Gengismunur

	2021	2020
Gengismunur af útlánum	(122.329)	282.188
Gengismunur af gjaldeyrisreikningum og kröfum	429	93.943
Gengismunur af lántökum	103.933	(376.942)
	<u>(17.967)</u>	<u>(811)</u>

8. Aðrar rekstrartekjur

	2021	2020
Endurgreiddur kostnaður vegna Brothættra byggða	117.328	181.820
Endurgreiddur ýmiss útlagður kostnaður	36.767	57.495
Arður af hlutabréfum	12.901	9.212
Söluhagnður rekstrarfjármuna	5.474	0
Tekjur vegna rekstrarfjármuna	1.682	1.961
Innheimtutekjur	1.082	1.778
Annað	1.572	2.883
Söluhagnaður fullnustueigna	0	3.371
	<u>176.805</u>	<u>258.519</u>

9. Bankainnstæður

	31.12.2021	31.12.2020
Bankainnstæður í íslenskum krónum	1.058.496	1.131.407
Bankainnstæður í erlendri mynt	59.131	34.000
Bankainnstæður samtals	<u>1.117.627</u>	<u>1.165.407</u>

10. Útlán til viðskiptavina

	31.12.2021	31.12.2020
Sundurliðun eftir myntum		
Útlán í íslenskum krónum	17.314.556	15.357.309
Útlán í erlendum myntum	2.778.024	2.850.428
Afskriftarreikningur útlána	(1.467.265)	(1.372.851)
	<u>18.625.315</u>	<u>16.834.885</u>

Sundurliðað eftir lántakendum:	31.12.2021	31.12.2020
Bæjar- og sveitarfélög	0,00%	0,05%
Einstaklingar	29,07%	29,32%

Sundurliðað eftir atvinnugreinum:	31.12.2021	31.12.2020
Þjónustustarfsemi	35,27%	37,97%
Sjávarútvegur	13,14%	11,21%
Iðnaður	7,60%	7,35%
Landbúnaður	14,92%	14,11%
Fjármálastofnanir	0,00%	0,00%
	<u>100%</u>	<u>100%</u>

Skýringar

Útlán með áföllum vöxtum greinast þannig eftir eftirstöðvatíma:

	31.12.2021	31.12.2020
Gjaldkræfar kröfur	172.927	98.674
Allt að 3 mánuðum	364.173	214.606
Yfir 3 mán. og allt að 1 ári	1.521.913	1.042.285
Yfir 1 ár og allt að 5 árum	6.046.120	4.897.133
Yfir 5 ár	10.520.182	10.582.187
	18.625.315	16.834.885

11. Fullnustueignir

	31.12.2021	31.12.2020
Fasteignir	320.010	270.010
	320.010	270.010

	F. mat	Stærð m²
Aðalgata 6, Blönduósi	105.300	1.118,9
Eyrarvegur 8, Þórshöfn	4.270	212,5
Grænigarður, Ísafirði	86.214	1.366,7
Strandarvegur 29-33, 29R, Seyðisfirði	14.650	601,0
Strandgata 37, Tálknafirði	14.990	456,1
Valgerðarstaðir 4, Fljótshéraði	161.200	5.148,3
	386.624	8.903,5

Fullnustueignir eru bókfærðar í ársreikningi á 320.010 þúsund krónur.

	2021	2020
Fjöldi fullnustueigna í eigu Byggðastofnunar í ársbyrjun	6	11
Fullnustueignir innleystar til fullnustu krafna á árinu	1	2
Fullnustueignir seldar á árinu	(1)	(7)
Fullnustueignir í eigu Byggðastofnunar í lok tímabilsins	6	6

12. Rekstur fullnustueigna

	2021	2020
Leigutekjur	16.799	24.095
Rekstrarkostnaður	12.117	56.408
	4.682	(32.314)

Skýringar

13. Afskriftarreikningur

Hreyfingar í þúsundum króna:

Í gegnum framlög í afskriftarreikning skv. rekstrarreikningi fara framlög í afskriftarreikning útlána og viðskiptakrafna auk matsbreytingar hlutafjár og fullnustueigna. Afskriftarreikningur útlána skiptist í sérstakan afskriftarreikning og almennan afskriftarreikning. Undir sérstakan afskriftarreikning útlána falla lántakar með vanskil umfram 3 mánuði auk lántakenda sem metnir eru með verulega tapshættu. Afskriftarreikningur útlána sundurliðast þannig:

	Sérstakur afskr.reikn.	Almennur afskr.reikn.	Samtals
Afskriftarreikningur útlána 2021			
Staðan 1. janúar	230.471	1.142.380	1.372.851
Framlög á árinu	31.391	94.734	126.125
Endanlega töpuð útlán	(31.712)	0	(31.712)
Staða 31. desember	<u>230.150</u>	<u>1.237.115</u>	<u>1.467.265</u>
Afskriftarreikn, útlána í hlutfalli af útlánnum ...	1,15%	6,16%	7,30%

	Sérstakur afskr.reikn.	Almennur afskr.reikn.	Samtals
Afskriftarreikningur útlána 2020			
Staðan 1. janúar	411.754	871.281	1.283.035
Framlög á árinu	(25.612)	271.099	245.487
Endanlega töpuð útlán	(155.671)	0	(155.671)
Staða 31. desember	<u>230.471</u>	<u>1.142.380</u>	<u>1.372.851</u>
Afskriftarreikn, útlána í hlutfalli af útlánnum ...	1,27%	6,27%	7,54%

	2021	2020
Framlag á árinu	126.125	245.487
Framlag vegna viðskiptakrafna	3.066	1.350
Endurmat fullnustueigna	15.126	51.341
Matsverðsbreyting á hlutum í hlutdeildarfélögum	(8.652)	2.900
Matsverðsbreyting á veltufjárbréfum	(753)	(3.045)
Framlög í afskriftarreikning skv. rekstrarreikningi	<u>134.913</u>	<u>298.032</u>

Skýringar

14. Hlutafjäreign

Í lok ársins átti Byggðastofnun eftirtalin hlutabréf sem greinast þannig eftir nafnverði og eignarhluta:

Hlutdeildarfélag, eignarhlutur > 20%	Eignarhluti	Nafnverð
Ámundakinn ehf., Blönduós	23,24%	53.437
Dýralíf ehf., Egilsstaðir	33,81%	4.000
Eignarhaldsfélag Suðurlands hf., Selfoss	40,00%	109.142
Fasteignafélagið Hvammur ehf., Búðardalur	24,85%	16.919
Fasteignafélagið Kirkjuból ehf., Stöðvarfjörður	30,00%	7.124
Fjallalamb hf., Kópasker	21,26%	27.344
Fjárfestingafélagið Vör hf., Neskaupstaður	40,00%	49.757
Hvetjandi hf. eignarhaldsfélag, Ísafjörður	38,17%	100.448
Molta ehf., Akureyri	30,00%	50.000
Nes listamiðstöð ehf., Skagaströnd	35,71%	5.000
Útgerðarfélagið Skúli ehf., Drangsnæs	38,02%	30.755
Þörungaverksmiðjan hf., Reykhólar	27,67%	7.919
Hlutdeildarfélag, samtals nafnverð		461.847
Veltufjárbréf, eignarhlutur ≤ 20%	Eignarhluti	Nafnverð
Ásgarður hf. eignarhaldsfélag, Egilsstaðir	13,78%	15.000
Borg, saumastofa ehf., Húnaþing vestra	19,82%	170
Eignarhaldsfélag Suðurnesja hf., Reykjanesbær	19,03%	96.840
Fánasmiðjan ehf., Ísafjörður	9,95%	4.167
Fiskmarkaður Hólmavíkur ehf., Hólmavík	15,56%	278
Fiskvinnslan Drangur ehf., Drangsnæs	4,08%	1.000
Grand hótél Mývatn ehf., Mývatn	7,22%	10.000
Hótél Flúðir ehf., Flúðir	4,77%	1.194
P/F Smyril-line, Færeyjar (1.868 þús. DKK)	1,67%	37.082
Samkaup hf., Reykjanesbær	3,07%	10.801
Snorri Þorfinnsson ehf., Hofsóss	19,89%	12.000
Tröllasteinn ehf., Laugar	19,72%	7.000
Yrkjar ehf., Eyja- og Miklaholtshreppur	6,21%	1.800
Veltufjárbréf, samtals nafnverð		197.332
Hlutafjäreign, samtals nafnverð		659.178

Hlutabréf í hlutdeildarfélagum eru bókfærð í ársreikningi á 739.368 þúsund krónur og veltufjárbréf eru bókfærð á 357.899 þúsund krónur. Verðmæti hlutabréfa sem hefur verið aflað í tengslum við fjárhagslega endurskipulagningu nema 498.499 þúsundir króna.

Skýringar

15. Varanlegir rekstrarfjármunir

Varanlegir rekstrarfjármunir greinast þannig:

	Fasteignir	Bifreiðar	Húsgögn, innr. og tæki	Samtals
Stofnverð 1/1	828.805	19.889	20.590	869.284
Afskrifað alls 1/1	(14.690)	(14.908)	(2.402)	(32.000)
Bókfært verð 1/1	814.115	4.981	18.187	837.284
Viðbót á árinu	2.642	18.036	0	20.678
Afskrifað á árinu	(16.629)	(3.305)	(4.118)	(24.052)
Selt á árinu	0	(8.205)	0	(8.205)
Söluhagnaður	0	5.474	0	5.474
Bókfært verð 31/12	800.128	16.981	14.070	831.179
Stofnverð alls 31/12	831.447	22.536	20.590	874.572
Afskrifað alls 31/12	(31.319)	(5.555)	(6.520)	(43.394)
Bókfært verð 31/12	800.128	16.981	14.070	831.179
Afskriftarhlutföll	2%	20%	20%	

Fasteignir stofnunarinnar eru metnar með eftirgreindum hætti. Til samanburðar er bókfært verð eignanna.

	Fasteignamat	Brunabótamat	Bókfært verð
Háahlíð 4, Sauðárkróki	56.800	89.950	9.559
Sauðarmýri 2, Sauðárkróki	142.200	628.600	790.569
	199.000	718.550	800.128

16. Eignir og skuldir tengdar erlendum gjaldmiðlum og verðtryggingu

Erlent:	31.12.2021	31.12.2020
Eignir í erlendum gjaldmiðlum	2.555.616	2.572.410
Skuldir í erlendum gjaldmiðlum	2.605.025	2.717.005
Nettó staða erlendra eigna og skulda	(49.409)	(144.595)
Verðtryggt:		
Verðtryggðar eignir	9.829.730	10.878.759
Verðtryggðar skuldir	10.765.809	10.588.974
Nettó staða verðtryggðra eigna og skulda	(936.080)	289.785

Tekið hefur verið tillit til niðurfærslu eigna.

Skýringar

Erlendar eignir og skuldir skiptast þannig eftir gjaldmiðlum:

31.12.2021	USD	JPY	EUR	Samtals
Útlán	415.176	288.645	1.792.664	2.496.485
Handbært fé	21.830	31.977	5.324	59.131
Eignir samtals	437.006	320.622	1.797.988	2.555.616
Lántökur	457.310	354.733	1.792.982	2.605.025
Nettó staða	(20.304)	(34.111)	5.006	(49.409)
31.12.2020	USD	JPY	EUR	Samtals
Útlán	435.370	376.162	1.726.878	2.538.410
Handbært fé	30.579	171	3.250	34.000
Eignir samtals	465.949	376.333	1.730.128	2.572.410
Lántökur	557.751	427.267	1.731.988	2.717.005
Nettó staða	(91.801)	(50.934)	(1.860)	(144.595)

Tekið hefur verið tillit til niðurfærslu eigna.

17. Lántökur og skuldabréfaútgáfur

Skuldabréf Byggðastofnunar eru með ríkisábyrgð.

Sundurliðun eftir tegund	31.12.2021	31.12.2020
Verðtryggðar skuldabréfaútgáfur	9.759.947	10.080.703
Verðtryggðar lántökur	1.005.863	508.271
Óverðtryggðar lántökur	4.788.952	3.482.820
Erlendar lántökur og lántökur í erl. myntum	2.605.025	2.717.005
	18.159.786	16.788.799

Lántökur sundurliðast þannig eftir eftirstöðvatíma:

	31.12.2021	31.12.2020
Gjaldkræft	0	0
Allt að 3 mánuðum	593.928	568.049
Yfir 3 mán. og allt að 1 ári	1.396.737	1.343.053
Yfir 1 ár og allt að 5 árum	6.947.924	6.336.956
Yfir 5 ár	9.221.197	8.540.741
	18.159.786	16.788.799

Skýringar

Lántökur skiptast þannig eftir mynt:

	Greiðslu- skilmálar	Loka- gjaldddagi	Vaxtakjör	31.12.2021	31.12.2020
ISK	Jafnar gr.	2030-2036	0,5-5,0% verðtr.	10.765.809	10.588.974
ISK óvtr	Jafnar gr.	2035-2036	2,7-4,60% óvtr.	4.788.952	3.482.820
USD ..	Jafnar afb.	2025	Libor +1,5%	457.310	557.751
JPY ...	Jafnar gr.	2030	1,00%	354.733	427.267
EUR ..	Jafnar afb.	2025	Euribor +1,35%	472.639	832.931
EUR ..	Kúlulán	2025	0,60%	539.360	570.431
EUR ..	Jafnar gr.	2036	0,5-0,7%	780.983	328.626
				<u>18.159.786</u>	<u>16.788.799</u>

18. Eigið fé

Samkvæmt 84. gr. laga nr. 161/2002 um fjármálafyrirtæki skal eiginfjárgrunnur í heild nema að lágmarki 8% af áhættugrunni, en þann 31. desember var eiginfjárhlutfall stofnunarinnar 18,17%. Fjármálaeftirlit Seðlabanka Íslands (FME) hefur ákveðið í samræmi við heimildir sínar, samkvæmt 1. og 2. mgr. 86. gr. d laga um fjármálafyrirtæki, sveiflujöfnunarauka fyrir stofnunina auk verndunarauka skv. 86 gr. e sömu laga. Samanlögð krafa um eiginfjáruka er í dag 2,50%. Skv. ákvörðun FME skal Byggðastofnun viðhalda 2,0% sveiflujöfnunarauka og 2,5% verndunarauka frá og með 29. september 2022. Samanlögð eiginfjárukrafa verður því frá þeim tíma 12,50%

Frá og með 1. janúar 2020 gildir á Íslandi ákvæði 501. gr. reglugerðar (ESB) nr. 575/2013, sem kveður á um svonefndan afslátt vegna áhættuskuldbindinga lítilla og meðalstórra fyrirtækja (e. SME factor), sbr. 3. mgr. 92. gr. reglugerðar nr. 233/2017. Án afsláttarins hefði eiginfjárhlutfallið verið 16,22%

	1.2.2020	19.3.2020	29.9.2022
Lögbundin krafa um eiginfjárhlutfall	8,00%	8,00%	8,00%
Sveiflujöfnunarauki	2,00%	0,00%	2,00%
Verndunarauki	<u>2,50%</u>	<u>2,50%</u>	<u>2,50%</u>
Samantölögð krafa um eiginfjáruka	<u>4,50%</u>	<u>2,50%</u>	<u>4,50%</u>
Samantölögð eiginfjárukrafa	<u>12,50%</u>	<u>10,50%</u>	<u>12,50%</u>

Eigið fé og eiginfjárhlutfall samkvæmt eiginfjárákvæðum laga nr. 161/2002 um fjármálafyrirtæki

	31.12.2021	31.12.2020
Staða eigin fjárs í upphafi árs	3.154.284	3.216.095
Hagnaður (tap) ársins	167.303	(61.811)
Eigið fé í lok ársins	<u>3.321.587</u>	<u>3.154.284</u>
Gangvirðisbreyting fjáreigna og fjárskulda	(10.857)	(11.134)
Eiginfjárgrunnur í lok árs	<u>3.310.730</u>	<u>3.143.151</u>
Útlánaáhætta	15.837.048	14.125.230
Markaðsáhætta	233.545	190.179
Rekstraráhætta	<u>2.146.363</u>	<u>2.127.639</u>
Áhættugrunnur	<u>18.216.956</u>	<u>16.443.049</u>

Skýringar

Eiginfjárlutfall	18,17%	19,12%
------------------------	--------	--------

19. Ábyrgðir og skuldbindingar

Byggðastofnun var ekki í neinum ábyrgðum gagnvart þriðja aðila þann 31. desember 2021. Í lok desember var 52 lánsloforð að fjárhæð 2.245 milljónir króna óafgreidd. Samkvæmt reglum Byggðastofnunar falla lánsloforð niður 12 mánuðum frá því þau eru samþykkt.

20. Önnur mál

Stjórn Byggðastofnunar, lykilstjórnendur og hlutdeildarfélag eru skilgreind sem tengdir aðilar auk náinna fjölskyldumeðlima framangreindra og lögaðila undir yfirráðum þeirra. Engin óvenjuleg viðskipti áttu sér stað við tengda aðila á árinu. Engar ábyrgðir hafa verið veittar tengdum aðilum vegna viðskiptaskulda eða viðskiptakrafna.

Útlán til tengdra aðila þann 31. desember 2021 voru 300.647 þús.kr. og vanskil voru 6.125 þús.kr.

Laun stjórnar, endurskoðunarnefndar og forstjóra er getið í skýringu 4.

21. Áhrif COVID-19 á rekstur og efnahag Byggðastofnunar

Áhrif COVID-19 á rekstur Byggðastofnunar hafa að mestu komið fram í fjölda beiðna um frestun afborgana af lánnum viðskiptavina hennar eins og áður hefur komið fram í ársreikningi ársins 2020.

Þó áhrif heimsfaraldursins fari minnkandi gerir stofnunin ráð fyrir því að greiðslugeta viðskiptavina, sem heimsfaraldurinn hefur haft mest áhrif á verði áfram takmörkuð sem geti leitt til áframhaldandi frýstingar á greiðslum. Ekki er þó gert ráð fyrir að þær verði jafn umfangsmiklar og áður. Enn er óvissa um fjölda ferðamanna til Íslands og hvernig bólusetningar ganga fyrir sig í öðrum löndum sem haft getur áhrif á greiðslugetu viðskiptavina.